

Vandi fyri at Nyrup stjórnin fellur

– Føroyska bankamálið er nógv meira álvarsligt fyri donsku stjórnina og Poul Nyrup Rasmussen enn áður mett. Forsætisráðharrin fjarir upplýsingar fyri fólkatinginum, vilja vinstri- og framburðsflokkarnir vera við. Málið er tyngjandi fyri forsætisráðharran

Málið um dómarráðgjaf, er nú vorduð ein so stórir trupulleiki hjá Poul Nyrup Rasmussen, at vandi er fyri at hann nýðist at fara frá.

Aftaná fund í politiskubúskaparnevndini í fólkatinginum, noktaði forsætisráðharrin at svara at kalla øllum spurningum, sum høvdu við føroyska málið at gera.

Tá haldar Ivan Hansen, úr vinstri- og Kirsten Jacobsen, úr framburðsflokkinum, hevur snarad málinum.

Tey bæði siga, at forsætisráðharrin fæddi seg fram, sum hevði hann ógvuliga litla virðing fyri fólkating-

inum og politisku- og búskaparnevndini. Tey halda, at tað er ófatiligt, um meirlutin í fólkatingi góðtekur framferð hansara.

Kemur Westh tómhentur aftur

Í løtuni hevur Nyrup meirluta í fólkatinginum, og tað er tí avmarkað, hvat har kann gerast.

Nú fer forsætisráðharrin at senda Bjørn Westh til Føroya við uppskoti um, hvussu bankamálið kann loysast.

Visir tað seg, at løgmálaráðharrin kemur tómhentur aftur úr Føroyum, so fer vinstraflokkurin at loysa

kjaffandi.

Kirsten Jacobsen, úr framburðsflokkinum, sigur við BT, at hon hevur so nógvur upplýsingar, sum venda móti forsætisráðharrinum, at tað kanh koma honum aftur um brekku. Hon heldur, at tað er nógv fyrri, at upplýsingar skulu leka út í pressuni, bert tí at Nyrup ikki vil svara spurningum.

Hetta kann gerast so stórt trupulleiki hjá Nyrup, at han nýðist at fara frá.

Tá ein stjórn noktar at geva tinginum upplýsingar, so eru bert tveir møguleikar eftir: antin verða søgur íspunnar ella eisini nýðst

tinglimirir at leita sær upplýsingar aðrastaðni, av tí at eftirlit í fólkatinginum verður skúgvad til viks.

Kirsten Jacobsen sigur við BT, at hon er fegin um at hava keldur, sum geva henni upplýsingar, og at tað ikki skulu serliga nógvir upplýsingar til afturat, áðrenn hon kann skjálpróga, hvør hevur ábyrgdina.

Tí er tað einasta gongda leið at flyta málið inn í fólkatingsalin.

Ivasamt við stuðlinum hjá konservativa

Sum nú er, hevur forsætisráðharrin meirluta í fólkatinginum, men tað er iwasamt, um konservativ flokkurin fer at atkvøða í móti, um málið kemur á skránni í fólkatinginum, um so er, at Bjørn Westh kemur aftur úr Føroyum, sum av torveidum.

Ivar Hansen, fólkatingmaður fyri vinstra og limur í formannskapinum í fólkatinginum, ætlar sær - um Bjørn Westh kemur tómhentur aftur úr Føroyum - í fyrsta umfari at kera til fólkatingleiðsluna, um forsætisráðharran og hansara torvandi vilja at geva upplýsingar.

Harnæst ætlar hann í sambandi við orðaskiftið um bankamálið á fólkatingi, at fáa staðfest í fólkatinginum,

um so er, at ein broyting er farin fram, viðvíkjandi kravinum og skyldnum hjá ráðharrum at veita fólkatinginum upplýsingar.

Tað er tó einki sum talar fyri, at danska stjórnin og føroyska tingið og landsstýri semjast um ein loysn.

Kortini sigur forsætisráðharrin, at hann "heldur" at ein nevnd verður sett, sum skal kanna bankamálið. Ivan Hansen sigur, at tað er óskiljandi, um fólkatingið góðtekur slíkt svar.

Vanliga mannagongdin er annars, at meðan eitt mál verður kannað nærri, so heldur fólkatingið seg frá málinum. Nú er fólkatingið í tí støðu, at eingi útlit eru fyri, at nýkur nevnd verður sett.

Ábyrgdin hjá ráðharrum at upplýsa broytt

Tí verður mett, at ein broyting er í komini, viðvíkjandi ábyrgd hjá ráðharrum at upplýsa fólkatinginum. Eitt nú hjá Nyrup, tá hann ikki svarar politisku- og búskaparnevndini meira ná-

Eftir hvat skilst á fólkatingsslimum, so verður tað torført hjá Nyrup Rasmussen at verja seg fyri avleiðingunum, um Bjørn Westh kemur tómhentur aftur til Danmarkar, eftir ferðina í Føroyum

greinilga aftur. Nú er tolið uppi, um Bjørn Westh kemur aftur úr Føroyum, sum av torveidum, sigur Ivar Hansen.

Hann setti fríggjadagin Poul Nyrup Rasmussen tveir spurnigar: hvat byggir forsætisráðharrin sína optimisnu á, viðvíkjandi at fáa eina avtalu við føroyingar, og hin var: um Bjørn Westh kemur tómhentur aftur úr Føroyum, hvat fer forsætisráðharrin so svara til tað?

"Bæði og...", svaraði Nyrup Rasmussen spurningunum frá Ivani Hansen.

Dagney

lesarabrev

Føroyar í dag – og helst eisini í morgin!

Nú útvarpsmanningin er í verkfalli, kenna vit – triggir meðalhampamen – okkum nýddar at hjálpa eitt sindur til við eini stuttari viðmerking til ymsk viðurskið í hesum landi, av tí at hetta sjálvandi ikki ber til hjá útvarpinum, nú útvarpsstjórnin einsamallur á borgini nýðist at avdúka fyr øllum Føroya fólk, at honum dámar best tónleik úr 70-um.

Fitt av øsing stóðst av, at vestmenningar lampaðu havnarmenn leygdagin, tá teir settu sínar næstbestu hondbótsleikarar á vøllin móti sterkasta manning hjá Kyndi. Mangur hevur kanska hildið, at danski venjarin hjá VÍF ikki hevur havt hegni til skemt, men øll tey, ið hava havt hesa fatan, nýðst nú at hugsa seg um av nýggjum. Maðurin megnar tað, ið fá hava megnar, hóast døgliga hevur verið roynt. At halda havnarmenn fyr tað turra spott.

Ikki skal undra, um neyðugt verður við dómarráðgjaf her eisini, tá havt verður í huga, at sjálvstjórnarmenn fingi ilt í huppini av hesi fráliku beistagerð, kanska mest tí teir næstan vórðu innkavlaðir á oynni í illveðinum sunnundátta.

Óg meðan vit tosa um dómarráðgjaf, so tykist nú endiliga vera komið so langt, at bankamálið kemur til viðgerðar á danatíngi. Stuttligt verður at hoyra, at danski venjarin hjá VÍF ikki er tann einasti danin, ið fær upp í lag at lampa tað betra slagið í Havni. Tað megnar! Den Danske Bank so sanniliga eisini, og væl varð lampað!

Sum sálmaskaldið so rámandi tekur til, «Óg gingu kongar fram á rað», koma nú eisini

allir fyrrverandi nevndarlímurir í gamla Føroya Banka krúpaði út undan vøðingini við svøvi í eygum. «Góða mamma, tað var ikki eg, danir teir lampaðu meg...»

Næsta útspælið kemur helst frá danska síðu, og tá verður stuttligt at hoyra, at Den Danske Bank als ikki lampaði nakran í Føroya Banka, men at føroyingarir eisini her bert vóru so tápuligir, at teir ikki dugdu á at skyna, nær danir skemtaðu og nær teir vóru í fullum álvara!

Eins lítið og tað kann sigast at vera javnstøða, tá eitt 2. deildarlið og eitt 1. deildarlið mótast í 1. deildardysti, ber til at siga, at nýkur javnstøða hevur verið í føroyska/danska bankaheiminum. Í hvussu er hevur ikki staðið á jøvnum millum tey ymsku intellektini, ið hava rátt fyr borgum, og tá havt verður í huga, at hetta er eitt slag av javnstøðu, slepst heldur ikki undan at hugsa um ta veruligu javnstøðuna.

Ónkr hevur undrast á, hvussu vorduð er við javnstøðuni í javnstøðunevndini, ið skal umsita javnstøðuna í Føroyum sambært javnstøðulógini. Óg lætingið, ið samtykti hesa góðu javnstøðu, gjørdist heilt bilsíð, tá tað fekk at vita frá nevndini, at javnstøðan eisini skuldi gálða har. Allar nevndirnar, ið lætingið nú ein dagin endiliga hevði tikið seg saman at velja, nýddust at færa ta tungu leið niður í aftur mølskekkin, tí ov fá konufólk vóru á borðinum.

Men sigast má, at tað er einki minni enn sjúk av grovasta slag, tá okkara fjølmiklir ikki fara undir at grópa í hesum máli, tí so hevði skjótt komið undan kavi, at javnstøðu-

nevndin heldur ikki er í samsvor við javnstøðulógina. Hendan lóg sigur, at hvørki av kyninum skal verða í størri meirluta enn 60% í nýkurum nevndum, og hendan regla er á synderligasta hátt traðkað undir fóttum – les: stulethælum.

Ikki verður tað okkum fyr at leggja nakað av tekkiligu sprundinum í javnstøðunevndini undir at hoyra heima í nýkurum skápi, so at skilja, at onkur teirra hevur tann sjáldsama eginleika at vera víkynjandi. Men tað er næstan neyðugt, skal lætingið við góðari samvitsku kunna virða tað, ið nevndin leggur fram. Um ikki, so er at vóna, at tær seku smoyggja sær út úr skápinum og avdúka sín sanna samleika.

At neyðugt er við uppdring, tað veri seg í bankamálinum, javnstøðuskápinum ella hondbótslógunum, so tykist gerast meira og meira greitt, at neyðugt er við fleiri dómarráðgjafum av fleiri ymskum viðurskiðum. Ónkr hevur tí sjálvsagt eisini óvæð hug at spyrgja, hvør skal gálða fyr allar hesar kanningar?

Ja, ikki vita vit, men eitt uppskot kundi kanska verða at fingið sett eina óhefta nevnd av serkønnum úr øllum norðurlondum at kanna til botns øll hesi umrøddu viðurskið, so vit fingi at vita, hvussu kostnaðarmiklar dómarráðgjafir verða. Hóskandi kundi hetta uppskot komið frá okkara høga tingi, tí har verða jú allir teir frágastu tankarnir fostraðir í hesum landi, sum «maðurin á gólvinum» tók til...

Ein gamal fólkapensionistur ein avlamspensionistur ein fyrrverandi traðamaður – allir óserkøinir og óheftir

Uppskot til kapping

Í hesum døgum kemur eitt og annað av huldú skjálunum til undan kavi. Einn eitt avdúkandi skal er fundið og verður skotið upp, at Sosialurin nýtir skjalið í eini kapping millum lesararnar. Føroysk tvinging av broti úr skjalinum verður prentað her, tá uttan nýv. Tey skulu lesararnir gita sær til:

«Men tá ið Føroyingarnir komu til kong, kallaði hann teir til sín og hevði fund við teir og kunngjørdi, hvat ið búið undir boðsendingini. Kongur segði teimum, at hann vildi hava skatt av Føroyum, og eisini at Føroyingar skuldu hava tær lógir, sum kongur setti teimum. Á hesum fundi skiltist á orðum kongs, at hann vildi krevja vissu fyr hesa sök av teimum Føroyingum, sum vóru hagar komnir. Um teir vildu binda seg við at svørja eiðir og eisini ganga undir treytirnar, sum hann setti teimum, beyð hann teimum gævastu av teimum, at teir skuldu gerast handgongir menn hansara og fáa av honum virðing og vinskapi. Føroyingarnir grundaðu av orðum kongs at iwasamt var, hvønn veg henda sök

mundi snúgvast, um teir ikki vildu ganga undir tað, sum kongur kravdi. Fleiri fundir vóru havdir um hesa sök, og alt gekk, sum kongur vildi hava tað at ganga, – og Føroyingarnir svóru kongi eiðir, at teir skuldu ganga undir tær lógir í Føroyum og tann rætt, sum hann setti teimum, og tað skattgjalð, sum hann legði á. Síðani boðust Føroyingarnir til heimferðar».

Nú kunnu lesararnir gita:

1. Hvussi eitur kongunn?

a) Poul.

b) Ólavur.

2. Nær hendi hetta;

a) 1993.

b) 1024.

3. Hvat skattgjalð legði kongur á?

a) 1,2 milliard kr.
b) 10 alin í vaðmali frá hvørjum manni.
4. Hver fekk skattin?
a) Størsti bankin í ríkinum.
b) Kongur.

5. Hvadani stavar skjalið?
a) Úr figgiareftirlitinum.
b) Úr Føroyingasögu, kap. 42

Teir lesarar, sum svara spurningunum rætt, kundu sloppið at keypt partabrevini í fyrsta insolventa dótturbankanum, sum verður at avreiða til kurs 800 við sera lagaligum gjaldstreymum.

Lívðin, Dj. í Gøllagøtu 1

Ópið er soleiðis: Mikukvøld frá kl. 20–23, fríggjakvøld og leygarkvøld frá kl. 19.00 til 01.00, og sunnukvøld frá kl. 19.00 til 23.00. Aldursmarkið er 16 ár.